

összefüggését tárgyalja. A gyermek fejlődésének és lélektanának megismerése hozta létre az új iskolát. A gyermek nem fejletlen felnőtt, hanem a maga korának megfelelő teljes egység. Minden kornak megvan a sajátos jellege, ezt fel kell ismernünk és a következő korra természetesen át kell vezetnünk, ugrás nélkül. Lélektani alapokon szerkesztett tantervekre van szükség. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha ismerjük a gyermek lelkét és értékrendjét is. A tanítás nem lecke-felmondás, hanem kutatás, feldolgozás, célkitűzés, tervezés és munkatársulás.

Kemény Gábor »Kazinczy«-t vizsgálja a »Régiek mai szemmel« sorozatban. Kazinczy mint nemzetnevelő alakul ki előttünk ezekből a sorokból. És amíg Berzeviczy a nyelvet csak eszköznek látta, Kazinczy a magyarság erejét ismerte fel benne.

Sólyi Antal keresi a módját, »*Hogyan neveljük a tanulóiattalagságot gyakorlati pályákra?*« Régebben ennek egyetlen eszköze az elbuktatás volt. »Ha nem tanulsz, imasnak adlak.« Ma már más érvekkel terelhetjük fiainkat a gyakorlati pályák felé. Gyakorlatias észjárásra, ügyességre és jó fellépésre kell nevelnünk. Nevelési szempontok: szorgalom, kitartás, takarékoság és beosztás. Eszközei nagyrészt a torna, cserkészlet, kirándulások és sport. A gyakorlatias szellemet fejleszteni kell az önálló munka révén, amit ismét az előbbiek, azonkívül a rajz, ének és önképzőkör fejleszt. A tanítási módszerben az »osztályfeleltetés« elhibázott dolog. Az osztályfeleltetés alatt kell érteni azt, amikor senki sem felel, illetve mindenki kotyog. Igenis, feleljen egy tanuló 2—3 percig, amely idő alatt a tanár fejbiccentéssel se jelezze, jó-e, vagy rossz a felelet. Az író kiemeli, hogy a melléktárgyak közül »különösen a testnevelésnek nagy a jelentősége.« De nemcsak a helyesen vezetett tornaórák fontosak, hanem a jól felhasznált leventeképzési idő is. Mindezek a tanulókat gyakorlatias szelleműekké nevelik. De csak akkor, ha a tanárjelölt nemcsak könyveivel foglalkozik, hanem megbecsüli a testnevelést is.

Géher Lajos tájékoztat arról, hogy mik az »*Eredmények a mezőgazdasági népiskolákban*«. Ezek az iskolák, mint az értesítőkből kitűnik, az otthoni környezetre is nagy hatással vannak. Ezeket a beszámolókat áttekintve tárgyilagosan méltatja az elért eredményeket. Itt látjuk ismét annak példáját, miként hat a környezet az iskolára és fordítva!

Erdődi József ismerteti »*Finnország iskoláit*«. Először részletes képét adja a különleges eredetű és helyzetű »Kivi« iskolának. Pompás, ideális épületben eszményi helyzet. Cikke második részében általában szól a mezőgazdasági iskolázás fejlett voltáról. Ezek az iskolák, ha szerényebb keretek között is, ugyancsak Kivi munkásságából merítik erejüket. Ezek az iskolák képesítik a finneket kiváló állattenyésztési és tejtermelési eredményekre, amelyek arányban felülmúlják hazánkat.

A **Magyar Tanítóképző** 6. számában dr. Padányi Antal elnöki megnyitóját közli, „*Mennyiben szolgálja a líceum a tanítóképzést?*“ Megállapítása szerint e téren alig van kívánni való még. A tanulók csakhamar rájönnek, hogy tulajdonképpen melyik életpálya szolgálatában áll főként a líceum és sokban felébred a tanítói pálya iránti hajlam, vágy. Ezt elősegíti az a körülmény is, hogy sok líceumban az elemi iskolai látogatásokat nemcsak az

1925-ös Utasítás által kijelölt IV. és V. osztályos tanulók végzik, hanem sok iskolában már a III., sőt a budai képzőben már a II. osztályosok is. Padányi megállapításait a növendékek írásbeli megnyilatkozásaival támasztja alá, amelyek arra a kérdésre adtak választ: „Hospitálásaim révén mennyivel jutottam közelebb tanítói hivatásomhoz?” A nevelési középiskola tehát erősen irányít a tanítói pálya felé. Gyakorlatinak látjuk ugyan a liceumot, de nagyon egyoldalúnak ezekből a szavakból. Ugy látszik, csak a név változott. De véleményünk szerint erre szükség is van, nehogy a tanítóképző-akadémiák majdan néptelenek legyenek.

Kiss József „*Eötvös és a magyar sors*” című tanulmányát fejezi be. A nagy magyarhoz méltó ismertetés, gondolatkifejtés figyelmet érdemel minden fajtáját szövegtető magyar nevelő részéről.

Koltai István ebben és a következő számokban négy közleményben ismereti a német tanítóképzés közelmúltját és mostani állapotát „*A német akadémiai tanítóképzés*” cím alatt. A szerző munkája rendkívül alapos. Jó képet nyújt a sokféle tagolt német birodalom épenolyan sokirányú próbálkozásáról, majd az egységes vezetés alatt kialakult tanítóképzésről. A német tanítóképzésnek változásait mozgató gazdasági, politikai és anyagi okokat a mi kialakulóban levő tanítóképzésünk szempontjából hasznos megismerni. Bennünket is érdekel, mert a tanítóképzés és a polgári iskolai tanárképzés között gyakor szorosabb, ma lazább összefüggés van.

Dr. Garai József cikke: „*A mennyiségtan tanítása a liceumban.*” A mennyiségtan tanításának kétségtelenül van tárgyi haszna. Azonban az ismeretek halmozására és a képletek fejben tartására szükség nincs. Ismernie kell pl. a tanulónak a négyzetgyökvonást, de a gyakorlati életnek megfelelően használja a meglevő táblázatokat. A matematikának azonban kétségtelen a nagy alaki képzőereje és a transferre, az átvitelre való alkalmassága. Mivel pedig a másik, ezekre alkalmas tárgy, a latin nyelv hiányzik a liceum tárgyai sorából, különösen fontos a matematikának e szempontból való beállítása a liceumban. A növendék szempontjából a matematikai képesség vizsgálata fontos. Mivel a megállapítások szerint a fiúk és leányok képessége eltérő, de eltérő a pubertás ideje és az okozott változás is, nem kívánatos a koedukáció. Bár általános a panasz, hogy a liceumi tanulók között sok a gyenge matematikai képességű, ezt a liceumok évkönyvei az osztályzatokban nem mutatják. A liceum matematikai óraszámát nyert a tanítóképzőével szemben 1 órát. Anyaga kisebb, mint a gimnáziumé, viszont a sajátos célnak megfelelően a módszernek is másnak kell lennie. Az Utasításból is kitűnik a gyakorlatiasság elve.

A folyóirat 7. számában Móczár Miklós cikke „*Az iskola és a tájegység kölcsönös hatása egymásra.*” Az iskola és a tájegység között ugyanolyan összefüggés van, mint az élőlények és környezetük között. A tájegység hatással van az iskolára és a tanításra. Bármely tanárnak tekintettel kell lennie az iskola vidékének növény- és állatvilágára, népi viszonyaira, talajára, számadataira, hogy ezzel egyrészt beillesse a tanulókat a tájegységbe, másrészt érdekesebbé és időszzerűvé tudja tenni tanítását. Azonban az iskola is hatással van, és arra kell törekednie, hogy minél nagyobb hatással legyen.

a környezetre. Így példának felhozza, hogy az iskolája előtti utcaszegélynek virágokkal való beültetése utánzókra talált előbb a szomszédoknál, majd az egész utcában, később a város több pontján. Ebből következik, hogy minden iskolának különleges munkatervre van szüksége, amely a tájegységet és az iskolát minél szorosabb kölcsönhatásba tudja hozni.

Nagyterjedelmű Mesterházy Jenő főtitkári jelentése, amelyben többek között a magyar tanárság és tanítóság szomorú fizetési viszonyaival is foglalkozik. Megállapításai: „Mi a fizetésünk megjavítását egyenesen már nem is csak a magunk, hanem a magyar nemzet érdekében kívánjuk.“ „A tanárság degradált helyzetben van pl. a bírói és a tisztii pályával összehasonlítva.“ „Nemzeti érdek, hogy akik egy jobb, a réginél öntudatosabb és nemzetibb generációt kell neveljenek, mentesüljenek a megélhetés nyomasztó gondjaitól.“ Így van!

A 8. szám részletesen ismerteti azt a munkaprogramot, amelyet szeptember 2—14. napjain a rutén tanítóképzőintézeti tanárok számára tartott szakértekezleten dolgoztak fel.

A 9. szám a győri állami tanítóképző-intézetben tartott nyári rövid tanítói tanfolyamot ismerteti, amelynek tárgya „Szemléltetés a munkaiskolában“ volt. Elméleti előadásokon kívül szemléltető eszközök készítése is tárgya volt a tanfolyamnak.

A 10. számban Bakonyi Ferenc a tanítóképző akadémiát testnevelés vezérlését terveli ki. Németh Jenő néhány elgondolását közli „A gazdaságtani oktatásnál felhasználható módok és eszközök a tanítóképző akadémián“ címmel.

Az Orsz. Középk. Tanáregyesületi Közlöny 11. számában Karl János „A földrajzi tanmenetekről“ írva ad hasznos tanácsokat. A Tanterv jelzi az osztályok tananyagát, sorrendjét azonban a tanárnak kell megállapítania: A felosztás nem követheti az intők és értesítő közötti időtartamokat. A fölvetett szorgalmi idő egyezzen a többi tárgy szorgalmi idejével. Minden kisebb egység után legyen ismétlés, a nagyobbak után összefoglalás. E kettő, ismétlés és összefoglalás nem jelent egyet. Az összefoglalásnak külön szempontjai vannak és nem nyúlnak az apró részletekbe. A földrajz az új Tanterv szerint nemzeti tárgy, ez a szempont befolyásolja a feldolgozás módját. A tanmenetek pontosan nevezzék meg a szemléltetési anyagot is, ne csak általánosságban: film, diapozitív, stb. A mozgóképek mellett nem szabad elhanyagolni a régebbi, de épenolyan jó színes képek, diapozitívek és filmdíák vetítését sem. Az olvasmányok is jól megválasztandók és pontosan feltüntetendők a tanmenethen. Ügyeljünk arra, hogy ne elavult olvasmányrészleteket vegyünk fel. Fel legyen említve a tanulók öntevékenysége és a kirándulások is. A koncentrációra a tanmenethen csak utalás történjék, részletesebb megjelölés az óratervek feladata. Az évvégi összefoglalásoknál meg kell adni az összefoglalás eszmei vezérfonalát is, nemcsak az órák számát. A jó tanmenet az írásmunkával amúgy is megterhelt tanár részére nehéz feladat, de csak egy alkalommal okoz több munkát, mert következő években már csak módosításokra van szükség.

Rezessy Zoltán cikkének címe: „Az időszaki sajtó a nemzetnevelés szol-